Book Reviews

- J. van Baal, P. Lawrence, Gods ghosts and men in Melanesia; Some religions of Australian New Guinea and the New Hebrides. Melbourne, Oxford University Press, London, Wellington, New York 1965. 298 pp., M.J. Meggitt (eds.)
- R.S. Wassing, V.F.P.M. van Amelsvoort, Culture, stone age and modern medicine. The early introduction of integrated rural health in a non-literate society. A New Guinea case study in medical anthropology. Van Gorcum

This PDF-file was downloaded from <http://www.kitlv-journals.nl>

BOEKBESPREKINGEN

P. LAWRENCE and M. J. MEGGITT (editors), *Gods Ghosts and Men in Melanesia; Some Religions of Australian New Guinea and the New Hebrides*. Melbourne, Oxford University Press, London, Wellington, New York 1965. 298 pp. Price 25/- net Paper Edition.

The present book is a symposium of contributions submitted by nine different authors who did anthropological fieldwork in the area specified in the sub-title of the book. Each author gives a description, filling about 27 pages, of the religion of the people he studied, and so we find *R. M. Glasse* writing on the Huli of the Southern Highlands, *R. F. Salisbury* on the Siane (Eastern Highlands), *R. M. Berndt* on the Kamano, Usurufa, Jate and Fore (Eastern Highlands), *M. J. Meggitt* on the Mae Enga (Western Highlands), *R. N. H. Bulmer* on the Kyaka (Western Highlands), *C. A. Valentine* on the Lakalai (New Britain), *P. Lawrence* on the Ngaing (Rai Coast), *K. O. L. Burridge* on the Tangu (Madang District) and *R. B. Lane* on South Pentecost in the New Hebrides. Each of the essays adds new valuable items to our knowledge and each of them is too short to satisfy our curiosity. All the data brought forward confirm the truth of the remark made by the editors in the Introduction: "So far the primary emphasis has been on traditional economic, social, and political systems, although there has been some concern for problems of social and political change. The field most neglected has been traditional religion" (p. 1). Though the present book does not fill the vacuum, it stresses the need for a more thorough preoccupation with this aspect of culture. In religion we find the expression and reflection of the more fundamental attitudes, problems, frustrations and satisfactions prevailing among a people. Religion is closely interwoven with the epistemological system. It cannot be studied as an isolated field of cognitions and specific emotions, but requires a thorough analysis of all the various aspects of a culture. This cannot possibly be done in 27 pages and this is why the various descriptions here presented do not really satisfy, even though they contribute substantially to our knowledge. In some cases the authors

did not even avoid the fallacy of presenting religion as a system of means towards ends (e.g. on p. 13 of the Introduction).

The least satisfying part of all is the introduction. There would be no reason for complaint if the editors had presented the essays under their true label, a collection of articles on religion giving previously unpublished data collected by authors who happen to have carried out fieldwork in territories under the administration of British Commonwealth Nations and situated in a certain region of the world. However, the editors avowedly have made it their specific purpose "to help delineate some of the principal features of traditional religions in Melanesia" (p. 1). They grant that the goal of a true typology of traditional religions is still very distant (p. 2), but nevertheless they feel confident that "all Melanesian religions belong to a single genus" (p. 1) of which there are two main types, Highland cultures and Seaboard cultures. The typology they endeavoured to give of the main type and of the two sub-types is not very helpful, nor can it ever be so. This is due to various reasons, one of them being that so long as not even a single religion in the area under discussion has been thoroughly analysed, a general typology must necessarily be premature. Another reason is that the area presented as "Melanesia" is not an ethnographic province at all. Western New Guinea has been deliberately left out of every discussion, and so have certain parts of Melanesia, such as Fidji. The authors explain in a footnote that for the sake of convenience, they "are departing from strict usage in defining Melanesia as the whole of Australian New Guinea, the British Solomon Islands and the New Hebrides" (p. 25). I fail to see how any such deviation from the strict usage of terms — and particularly from terms which stand for concepts of classification — can ever be convenient. Actually, the authors identify Melanesia with one half of New Guinea, together with a part of Melanesia. In fact they are dealing with two parts, each belonging to a different ethnographic province, which they present as an entity in its own right. The results necessarily cause confusion. Thus it is not true that totemism has not been reported from the Highlands (p. 11); it was reported from the Ndani in the Swart Valley by Wirz as early as 1924. Neither is it true that no religion in the area is in a major degree concerned with the total natural environment (p. 13). Marind-anim religion is. That the ritual of Seaboard peoples aims at compelling the spirits of the dead to help mankind (p. 14) is not true of the Marind-anim. That all Melanesian societies "are stateless and lack centralized authority" (p. 5) can hardly be maintained of the Trobriand, although

it may be accepted as a widely spread characteristic of Papuan cultures. Yet, even among Papuan cultures the statement should be more carefully clausulated. Similarly, a study of the mountain-people of the Vogelkop would reveal a number of traits closely akin to those prevailing in the Central Highlands, but it would also point up a remarkable difference, namely, a lack of stress on patrification. In spite of my appreciation of the effort that has been made to draw a more comprehensive picture of religion in Melanesia and New Guinea, I must conclude that, for the time being, comparative studies in more closely defined areas would be of greater use.

J. VAN BAAL

V. F. P. M. VAN AMELSVOORT M.D., *Culture, stone age and modern medicine*. The early introduction of integrated rural health in a non-literate society. A New Guinea case study in medical anthropology. Van Gorcum & Comp. N.V., Assen 1964. 245 blz., ill., krtn. Prijs f 19,75.

Het te bespreken boek, dat de derde aflevering vormt in de serie: „Samenlevingen buiten Europa”, behandelt de toepassing van de medische antropologie in een onderontwikkeld gebied, n.l. het Asmat-gebied in zuidwest Nieuw-Guinea. Medische antropologie, ontstaan uit de samenwerking tussen beoefenaars der sociale wetenschappen en medici in niet-westerse gebieden, is een betrekkelijk nieuwe tak van wetenschap, die nog in de kinderschoenen staat. Hoewel gedurende de tweede wereldoorlog in verscheidene zuidamerikaanse landen projecten voor de volksgezondheid werden uitgevoerd, kwam de medische antropologie eerst na 1950 pas goed op, toen de organisatie van de ontwikkelingshulp op grote schaal werd aangepakt.

De medische antropologie gaat er terecht van uit, dat geneeskunde een onderdeel van de cultuur vormt. Dit impliceert dat medische projecten in ontwikkelingslanden rekening moeten houden met de bestaande culturen in die gebieden.

Wij kunnen dit standpunt volkomen onderschrijven. Cultureel-antropologen hebben er herhaaldelijk op gewezen dat projecten van welke aard ook, of het nu om medische of om technische of landbouwkundige hulpverlening aan ontwikkelingslanden gaat, nimmer hun doel

zullen bereiken als juist niet met deze factor rekening wordt gehouden. Desondanks is deze zienswijze nog niet algemeen aanvaard, en zeker niet waar het medische hulpverlening betreft.

Het boek van Van Amelsvoort vormt een dringend pleidooi voor de inschakeling van medisch-antropologisch getrainde deskundigen bij de medische hulpverlening aan ontwikkelingslanden. Dit houdt in dat medici, medische assistenten, verplegend personeel enz., die het veld in gaan, 1e: een algemene basiskennis moeten hebben van de culturele antropologie, 2e: op de hoogte moeten zijn van de cultuur van het volk waar zij gaan werken.

In de meeste gevallen van medische hulpprojecten werd met het bovenstaande geen rekening gehouden. Hier ging het om gespecialiseerde projecten die zich slechts tot één bepaald doel beperkten, bijvoorbeeld een campagne tegen malaria; of moeder- en kindverzorging, waarbij culturele factoren niet of nauwelijks in de weg stonden. Of het waren projecten die werden uitgevoerd in gebieden met complexe culturen waarin reeds een groot aantal westerse cultuurpatronen waren geïntegreerd. De case study van Van Amelsvoort vormt echter een geheel ander geval. Hij paste zijn denkbeelden toe in, en toetste ze aan een geïsoleerde samenleving die tot voor kort nog in het stenen tijdperk leefde en geen contact van betekenis met de buitenwereld had gehad.

Het ging hier niet om een bepaald ontwikkelingsproject, noch om een speciaal uitgekozen gebied, of om een team dat in internationaal verband werd uitgezonden. Het medische werk dat hier verricht moest worden, maakte deel uit van een normaal program, dat door het Gouvernement voor geheel Nederlands-Nieuw-Guinea was vastgesteld. Uiteraard echter, gezien de bijzondere positie van de Asmat, een toetssteen en een prachtige uitdaging aan de medische antropologie.

Het eerste hoofdstuk van het boek houdt zich bezig met het begrip medische antropologie, de historische achtergronden van deze wetenschap alsmede de huidige stand van zaken en toekomstige ontwikkeling. In het tweede hoofdstuk volgt een schets van de Asmatcultuur als achtergrond van het medische werk. In hoofdstuk III worden de historische contacten besproken die de buitenwereld met de Asmat heeft gehad.

Het vierde hoofdstuk beschrijft nauwkeurig de werkzaamheden die Van Amelsvoort heeft verricht. Naar de aard der werkzaamheden worden drie perioden onderscheiden. De periode van november 1954—october 1956: medische oriëntatie en de eerste experimentele campagne.

De periode oktober 1956—april 1958: preventieve medische zorg en voortgezet onderzoek. De periode maart 1958—februari 1962: integratie van het gezondheidsprogramma.

Vormt dit hoofdstuk een getuigenis van het eigenlijke veldwerk, met al zijn moeilijkheden, problemen en conflicten, hoofdstuk V legt hierover verantwoording af. Dit gebeurt zowel vanuit medisch-technisch standpunt (het beschikbare geld; het hoofdzakelijk preventieve karakter van het werk) — als vanuit medisch-antropologisch standpunt (te weinig kennis van de medische ideeën onder het Asmatvolk; conflicten tengevolge van bepaalde maatregelen van het Bestuur: het stichten van vaste woonplaatsen enz.).

Een belangrijk standpunt van Asmatzijde waarmee men steeds weer werd geconfronteerd, was, dat het medische werk gelijk werd gesteld met zwarte magie.

Hoofdstuk VI bevat de conclusies en suggesties voor de toekomst. Wat de conclusies betreft, de moeilijkheid die zich nog steeds voordoet is, dat de cultureel-antropoloog en de medische antropoloog zich ieder van een eigen referentiekader bedienen en elkaar niet of te weinig kunnen aanvullen. In het boek staat hierover op blz. 146: „Anthropologists start from their concept of culture and make many obvious points about cultural and social processes, but their studies do not appear to be well adapted to the interests and needs of the medical field worker.” En even verder op dezelfde bladzijde treffen wij het volgende voorstel aan: „Our suggestion for a new methodological approach is based upon the opinion that up to now *medical science* has been *unable to provide relevant data and to inquire about relevant data* from social science. Our concept aims to stimulate health workers to become conscious of their task in cross-disciplinary thinking.”

En met deze twee citaten zijn wij bij de kern van de zaak aangeland.

1e. Het komt erop neer, dat de culturele antropologie te kort schiet waar het gaat om verstrekking van gegevens voor de medische field-worker. Het uitgangspunt van deze gedachtengang lijkt mij onjuist. De cultureel-antropologische studies met het medische aspect als uitgangspunt buiten beschouwing latend, wil ik er op wijzen, dat de culturele antropologie nu eenmaal een all-round studie is. Uit de aard van haar wezen kan en wil zij geen hulpwetenschap zijn. Mocht bij de bestudering van een bepaalde cultuur blijken, dat bijvoorbeeld het medische aspect in die cultuur zo overheersend is ten opzichte van de andere aspecten, dan zal dit bij het onderzoek vanzelf naar voren komen. Het is niet de taak van de cultureel-antropoloog om accenten

te leggen, doch om te registreren. Nu is het echter uit de formulering van Van Amelsvoort wel duidelijk, dat hij niet zozeer de culturele antropologie in gebreke wil stellen, als wel, dat hij door deze opmerking het belang van de medische antropologie des te sterker wil benadrukken. En dat is zijn goed recht.

2e. Het uitgangspunt in het tweede citaat klinkt veel positiever, en zou zeker voor verwezenlijking vatbaar zijn. Dit zou dan door de medische antropologie moeten gebeuren. Deze wetenschap zou zich dan moeten ontwikkelen als hulpwetenschap voor de medische wetenschap. En dan kunnen wij het volkomen eens zijn met de opvatting dat medici, die hun werkterrein in een niet-westers gebied gaan zoeken, absoluut ook cultureel-antropologisch getraind moeten zijn. Of dit spoedig te verwezenlijken valt, blijft een open vraag. De medische student, vastgekleusterd aan een zwaar studieprogramma, die zich daarnaast nog op de cultureel-antropologische studie werpt, zal vooralsnog tot de zeldzame uitzonderingen blijven behoren. Het ziet er bovendien niet naar uit dat het huidige onderwijsbestel ten gunste van de medische antropologie op korte termijn veranderd zal worden. Dat dit wél moet gebeuren, is nu juist wat Van Amelsvoort met zijn boek wil betogen. De medische antropologie schreeuwt om officiële erkenning, meer dan ooit tevoren, nu de westerse (medische) kennis meer en meer doordringt tot in alle hoeken der aarde.

Het laatste hoofdstuk tenslotte handelt over enkele fundamentele problemen, waarmee de medische antropologie in de praktijk te kampen heeft. Deze gelden in het algemeen ook voor de cultureel-antropologen in het veld: het besef dat men steeds met verschillende waardesystemen te maken heeft, waardoor begrippen, die in het ene systeem onwrikbaar vastliggen, volkomen onbekend zijn in het andere systeem, of „verkeerd” worden begrepen. Dit geldt in sterke mate voor medische begrippen.

Het boek bevat verder nog een samenvatting in het Engels, Nederlands, Spaans en Indonesisch. Toegevoegd zijn een aantal tabellen met cijfermateriaal, verzameld tijdens uiteenlopende medische bevolkingsonderzoeken, en een beknopte woordenlijst van Asmatwoorden.

R. S. WASSING

R. G. CROCOMBE, *Land Tenure in the Cook Islands*.
Oxford University Press, Melbourne 1964. 180 blz.
Prijs 42/-.

Het boek van Crocombe bestaat uit drie delen. In het eerste stuk geeft de auteur een zo volledig mogelijke schets van de grondenrechten vóór de komst van de Europeanen.

De eerste zendelingen of hun Polynesische evangelisten zetten in de Cook groep voet aan wal tussen 1821 en 1824, zodat de schrijver bij zijn beschrijving van de oude toestand ternauwernood gebruik heeft kunnen maken van inlichtingen van bejaarde informanten ter plaatse. In dit geval — en dat geldt met name voor Rarotonga — zijn echter nogal wat schriftelijke bronnen, waarbij apart vermeld moeten worden de vele door inheemsen nagelaten geschriften uit de tijd dat de eerste Cook eilanders het schrijven machtig werden.

Op Rarotonga, het eiland dat derhalve voornamelijk onder de loep genomen wordt, waren van oudsher drie stammen gevestigd. Deze waren — zijn — verdeeld in een aantal major lineages, waarvan het hoofd meestal de titel *mataiapo* bezat en die elk de beschikking hadden over een stuk land, *tapere* genaamd. Deze *tapere* hebben de vorm van een segment uit het min of meer ronde eiland Rarotonga. Binnen de major lineages en dus binnen de *tapere* heeft men te maken met de minor lineages, weer elk met hun eigen stukken grond. Deze laatstgenoemde zijn de meest stabiele eenheden in het systeem van grondenrechten, in die zin dat hun grenzen goed zijn vastgelegd en zelden gewijzigd worden.

Het is de extended family die optreedt als de eenheid, die de grond bewerkt in de minor lineage. De individuen, behorende tot zo'n extended family hebben allen rechten op de grond, doch deze kunnen van zeer verschillende aard zijn. Van belang bij de bepaling van de prioriteit van rechten van één individu boven een ander kan bijvoorbeeld zijn: het al dan niet permanent op het betreffende stuk grond wonen; de afstand in verwantschap of aanverwantschap van degene, van wie de rechten geërfd worden; sexe en leeftijd.

In ieder geval bestonden en bestaan op elk stuk grond rechten van meerdere, soms zelfs zeer vele personen.

De hoofden — *ariki*, *mataiapo* en *rangatira* — konden regelend optreden en in sommige gevallen gronden aan anderen dan de oorspronkelijke rechthebbers toewijzen. Dit kwam wel voor, als een verwantschapsgroep zijn aantal leden zag verminderen, terwijl een

naburige groep, door toename van zijn leden grondgebrek kreeg.

Het was ook mogelijk dat per laatste wilsbeschikking een erfflater de rechten van sommigen kon beknotten ten gunste van anderen.

Het systeem was tamelijk gecompliceerd, maar in toepassing niet bijzonder rigide. Dezelfde 'losheid' in het stelsel, die maakte dat er nogal eens aanleiding tot rechtsstrijd was, gaf ook weer mogelijkheden tot oplossing van dergelijke geschillen.

In het tweede stuk wordt de periode van de eerste invloed der blanken behandeld. Het is hier niet de plaats voor het weergeven van details: het komt er in het kort op neer dat deze tijd, door Crocombe afgegrensd met de jaartallen 1823—1898, het beeld geeft van een maatschappij, die in schier ieder opzicht gaat veranderen onder tumultueuze omstandigheden. Er zijn heftige demografische schommelingen; de zending krijgt vaste voet en er wordt een aanvang gemaakt met surplusproductie. Crocombe schrijft, dat aan het einde van deze periode de grondrechten zoals die voorheen bestonden, in principe misschien niet zoveel veranderd waren, doch dat zij functioneerden — of niet functioneerden — in ten zeerste gewijzigde omstandigheden.

Het derde deel gaat over de instelling en de werkzaamheden van de *land court*. De bedoeling was dat door dit hof de rechten op de grond zouden worden vastgelegd, opdat strubbelingen zouden verdwijnen en de productie voor export zou worden verhoogd. De werkzaamheden van deze instelling gaan nog steeds door en in de gehele archipel heeft men circa de helft van alle gronden geregistreerd. Men sloot aan bij het oude systeem, maar juist door de registratie, werd dit nu wèl rigide, zodat het aantal rechthebbenden op een stuk grond in de tientallen kan gaan lopen en wel alle met formeel gelijke rechten. Voorheen mogelijke beperkingen in aantal door bijvoorbeeld afwezigheid of wilsbeschikkingen waren er niet meer. Moet er tegenwoordig een stuk verpacht worden, dan is dat eerst mogelijk na een omslachtige en moeizame handtekeningenjacht, die zich wel kan uitstrekken tot Nieuw Zeeland, Tahiti en 'ergens' varende schepen! Bij een steekproef in 1960 kwam Crocombe tot een gemiddeld aantal van bijna tachtig rechthebbenden per eenheid grond.

Een van de beoogde doeleinden van de *land court*, namelijk de vergroting der productie werd althans op deze wijze niet bereikt. Dát er ten aanzien van sommige gewassen wel een verhoging ontstond, is volgens Crocombe te danken aan andere omstandigheden, als verbetering van transportmogelijkheden en dergelijke.

De schrijver geeft tenslotte enige suggesties voor verbetering van

de situatie. Hierbij is hij zich ten eerste bewust van het feit, dat de oude instellingen — die hijzelf grotendeels uit archiefstukken en dergelijke moest leren kennen — niet meer onder de bevolking leven, dat bij productie voor de wereldmarkt tal van factoren meespelen, die een planner nu eenmaal niet in de hand heeft en dat bepaalde maatregelen om al dan niet emotionele oorzaken bij de bevolking, of het gouvernement toch niet acceptabel zullen zijn.

Het geven van een samenvatting van dit boek was een moeilijke taak. Het is namelijk zo gesserreerd geschreven, zonder dat de leesbaarheid er onder geleden heeft, dat een samenvatting, die recht geeft aan alle aspecten, neer zou komen op een herhaling.

P. VAN EMST

N. J. B. PLOMLEY (ed.), *Friendly Mission: The Tasmanian Journals and Papers of George Augustus Robinson, 1829-1834*. Tasmanian Historical Research Association, 1966. 1074 pp., 17 plates, 36 maps, Price £ 6/6/—.

Dit is een uitgave van de dagboeken, die G. A. Robinson bijhield gedurende zijn tochten naar de Tasmaanse inboorlingen in de jaren 1829/34, door N. J. B. Plomley.

Toen Robinson in 1824 op Tasmanië aankwam heerste er een felle strijd tussen de kolonisten en de inboorlingen, waarbij de laatsten met algehele uitroeiing bedreigd werden. In tegenstelling tot de andere blanken op dit eiland zag Robinson in de kleurlingen medemensen, die een beter lot verdienden. Toen dan ook door gouverneur Arthur een andere houding tegenover de inboorlingen werd voorgesteld, bood hij aan als vredestitcher op te treden. Teneinde nieuwe conflicten in de toekomst te vermijden werd besloten, dat hij tevens zou proberen de resterende Tasmaniërs te bewegen zich op enkele eilandjes voor de kust te vestigen. Om dit te bereiken maakte hij zes tochten over Tasmanië en één naar het nabij gelegen Bruny Island. Voor een deel is Robinson er in geslaagd deze moeilijke taak tot een goed einde te brengen. Het uitsterven van de inheemse bevolking heeft hij echter niet kunnen voorkomen.

De dagboeken van deze tochten beslaan, met de erbij behorende noten, 774 blz. van het boek. De overige worden ingenomen door enkele inleidende hoofdstukken, een slotbeschouwing, een tiental appen-

dices (112 blz.) en een zeer uitvoerige index (15 blz.). De wijze waarop Plomley zich van zijn taak als redacteur heeft gekweten verdient alle lof. Met grote zorgvuldigheid heeft hij de dagboeken bewerkt. Een taak die geen sinecure was, gezien de staat waarin Robinson's papieren verkeerden en de slechte leesbaarheid van zijn handschrift. Daarenboven heeft hij de journalen voorzien van tientallen bladzijden aantekeningen. Wat dit laatste betreft kan men zich afvragen of enige beperking in deze niet op zijn plaats was geweest. Met name de noten die de correspondentie weergeven naar aanleiding van meningsverschillen met andere kolonisten zijn wel zeer uitvoerig. Andere noten daarentegen bevatten waardevolle aanvullingen op volkenkundig of aardrijkskundig gebied. Deze gegevens zijn veelal afkomstig uit brieven en rapporten van Robinson aan het gouvernement.

De houding van Plomley ten aanzien van Robinson is critisch. Kenmerkend voor de man acht hij zijn „stupidity, pomposity and self-seeking” (blz. 112), zijn brieven bestempelt hij als „verbose and self-praising” en de gegevens er in acht hij soms „exaggerated or false” (blz. 111). Voor ons gevoel is Plomley hier te negatief in zijn oordeel: uit zijn dagboeken komt Robinson ons immers ook als een idealistisch en godsdienstig man tegemoet.

Het geven van een waardeoordeel over een bronnen-uitgave is een moeilijke zaak. Doorslaggevend hiervoor is meestal het doel waartoe men zo een werk raadpleegt. Volgens Plomley bevatten de journalen van Robinson nuttige gegevens over: de geografie van Tasmanië, de inheemse bevolking van het eiland, de geschiedenis van Tasmanië, de politiek t.o.v. de inheemsens, de flora en fauna van dit gebied, de Van Diemens Land Company en de robbenjagers. Inderdaad vinden we her en der verspreid talrijke mededelingen over elk der bovengenoemde onderwerpen, maar voegt men ze bij elkaar, dan is de oogst tamelijk mager. Voor de volkenkundige gegevens geldt bijvoorbeeld het volgende: grotendeels bestaan ze uit simpele notities over het doen en laten van de Tasmaniërs. We krijgen hieruit een goed beeld van de materiële zijde van hun cultuur. Zo nu en dan vinden we ook gegevens over hun geestelijk leven. Robinson had belangstelling voor hun godsdienst en informeerde daar wel naar. Ook liederen worden door hem weergegeven en dansen beschreven. Terloops vermeldt hij enkele inheemse namen voor sterrenbeelden en landstreken. Over de sociale aspecten van hun cultuur heeft Robinson ons weinig te vertellen. Dat is voor de hand liggend, daar de groepjes Tasmaniërs die hij

ontmoette de laatste resten waren van oorspronkelijk veel omvangrijker stammen. Daarenboven hadden de blanke kolonisten op grote schaal inheemse vrouwen tot zich genomen, waarvan een ernstige wanverhouding tussen de geslachten het gevolg was.

Nergens komt Robinson tot een wat gedetailleerder beschrijving of tot een samenvatting van zijn gegevens. Voor een aantal onderwerpen heeft Plomley dit gedaan. In uitvoerige appendices geeft hij een lijst van inheemse geografische namen, een overzicht van de Tasmaanse stammen en hun woonplaatsen en een lijst van alle door Robinson vermelde inboorlingen met een korte beschrijving van elk.

Het is jammer, dat aan dit boek, waaraan veel zorg en geld besteed is, enkele kleine onvolkomenheden kleven. We missen in de eerste plaats een bibliografie. Plomley geeft wel een lijst van de door hem geraadpleegde archieven, maar geen overzicht van de door hem gebruikte literatuur. Juist voor de Europese lezer zou een — desnoods geselecteerde — bibliografie over dit goeddeels onbekende gebied heel nuttig zijn. In de tweede plaats is het ontbreken van een goede kaart van Tasmanië een groot gemis. De talrijke routekaartjes geven een beperkt gebied weer en de enkele totaal-kaarten die van Tasmanië gereproduceerd worden zijn te klein en onduidelijk.

Samenvattend kunnen we zeggen, dat dit — gezien het weinige wat we over het 19e eeuwse Tasmanië weten — een nuttig boek is, maar dat de kwaliteit van de gegevens te mager is ten opzichte van de dikte van het werk.

H. J. M. CLAESSEN

JOHN U. WOLFF, *Beginning Cebuano*. Part I. (Yale Linguistic Series, 9). Yale University Press. New Haven & London 1966. 685 pp. Price \$ 3.75.

Even after a short acquaintance it is clear that this is an excellent textbook for Cebuano, the standard dialect of Bisayan, which is the language that has the highest number of speakers among the Philippine languages. It contains a great number of model sentences on everyday subjects, grammatical explanations, exercises, conversation and reading materials, arranged according to a thoroughly elaborated system. For everyone who wants to acquire an active mastery of this language it is an ideal tool, especially if supplemented with the aid of a native informant.

No doubt, this book was not meant to be a scientific description, the practical purpose being the primary object. No wonder that, here and there, the wording could be criticized from a theoretical point of view, e.g. clear instances of 'reversed grammar' are found. But everywhere the author's linguistic mastery of the subject is shining through. Therefore, a reader who does not want to learn the language himself but is interested in its structure will find a lot to his taste in the grammatical sections. Circumstantial descriptions of grammatical meanings (like those of verbal categories) are avoided, clear examples are given instead. There is a lot of data concerning pronouns, deictics, and linkers, which are so important in Philippine languages.

The results is that we are enriched not only with a good textbook but also with a very appreciable contribution to Philippine linguistics. We hope that the second volume will show the same quality in its contents but with better illustrations, as those in the present one are worse than childish.

J. C. ANCEAUX

G. B. MILNER, *Samoan Dictionary, Samoan-English, English-Samoan*. Oxford University Press, London, 1966. 465 pp., price 63/—.

There is much to be thankful for in the appearance of this dictionary. The initiative for its preparation and publication was taken by the governments of American and Western Samoa in happy co-operation. It replaces the dictionary of the Revd. George Pratt, which was first published in 1862 and passed through four editions, the last one in 1911. A new enterprise was called for, not only because since that time linguistics and lexicography had made considerable progress, but also because the word-materials needed being brought up-to-date.

To achieve this aim, the author — who got much help from his staff and many other collaborators — had to do extensive investigations, both in Samoa and in London, collecting and comparing an interminable mass of data, before he could prepare the results for publication. It might be said that this is true for all lexicographical work. But in the case of Samoan, collecting words and penetrating into their meanings not only asks for a deep insight into the different aspects of the very rich culture of the Samoans but also into their numerous proverbs and sayings which play an important role, as a highly developed

and specialised art of oratory flourishes among these people. Exhaustive digestion of all these materials would take more than a lifetime, even for the best linguist. Consequently, this ideal has not been reached in this dictionary, but the results of Milner's work come as near to it as possible.

Indeed, he had to deal with more problems than that of the abundance of materials. One of them was to set up a standard, especially for the spelling, because in Samoa a difference is found between formal and colloquial pronunciation. The author adopted the former as a standard, mainly because it was generally accepted as such for the written language. In his 'Preface' he discusses the problem of these different pronunciations, describing the phonological system of the formal one. What the reader misses in this description is a more extensive discussion of the intricate problems of vowel-length in this language.

Another, still more important, problem the author had to face was the need for a grammatical analysis. For the way in which words function in actual speech, inasmuch as subject to general rules of the grammatical system, can not be described separately for each item in the dictionary. But without any indication of these functions the dictionary is incomplete: the user expects an indication of the word-classes to which the items belong. Of course, such an indication is senseless, if it does not refer to a grammatical description. Indeed, in the 'Preface' we find a short but clear outline of the syntactical functions of word-classes. There also is an explanation of the terms used in the dictionary and of the way of arrangement of the articles, and a description of the use of the vocabulary of respect. In spite of all the restraint exercised by the author, the 'Preface' contains a lot of valuable information. It is because of what we find here (but also because of what is not found here!), that we look forward to the publication of the Samoan grammar, promised by the author. On the grounds of what he has offered us, we may expect his description to be different from what seems to be the fashion nowadays, but certainly based on a broad knowledge and sound analysis of the linguistic facts.

It is only by intensive and frequent use that the real value of a dictionary can be determined. Singing the praises of this one may, therefore, seem a bit premature. Nevertheless, it is quite sure that, without being perfectly complete or completely perfect, it is an important and laudable contribution to our knowledge of the Samoan language and to Polynesian linguistics in general.

J. C. ANCEAUX

H. A. P. C. OOMEN en B. LAWSON, *Eten om te leven*.
N.V. De Arbeiderspers voor N.O.V.I.B., Amsterdam
1965. 130 foto's met tekst. Prijs f 3,50.

Dit boekje gaat, zoals G. J. van Vlijmen, Directeur N.O.V.I.B., in zijn inleiding schrijft, over de grote kleine man. Wat het veelzijdige en vaak originele illustratiemateriaal betreft, mag de opzet: de voedingsgewoonten en hun gevolgen bij het arme deel van de bevolking van de „ontwikkelingslanden”, geslaagd genoemd worden. Het is nuttig, dat in de tekst gewezen wordt op veeleer de wanvoeding dan de ondervoeding in bedoelde gebieden, speciaal bij de kinderen, hoewel de schrijvers te gemakkelijk heenstappen over de ondervoeding, die hier wezenlijk naast bestaat. Het bestempelen van 2/3 van de wereldbevolking tot *kwelijke* hongerlijders behoort voor rekening te komen van de schrijvers, die klaarblijkelijk uitgaan van een emotionele opvatting van een hongerlijder die zeker niet meer gangbaar is. Het knappe uiterlijk van jonge meisjes en de waardigheid van oudere vrouwen lijken mij hier nauwelijks relevant. Het valt te betreuren dat de schrijvers hun kennelijk grondige kennis van zaken in dit boekje slechts „talking down” tot een onderschat publiek hebben weten te brengen. Wat minder cultuurfilosofie en wat meer feiten zouden het fotomateriaal beter hebben aangevuld.

TH. HEESTERMAN-VISSER

J. G. KEYES, *A Bibliography of Western-Language Publications Concerning North Vietnam in the Cornell University Library*. (Supplement to Data Paper: Number 47, A Bibliography of North Vietnamese Publications in the Cornell University Library, September 1962). Data Paper: Number 63, Southeast Asia Program. Department of Asian Studies. Ithaca, Cornell University, 1966. XII, 280 blz., XIV. Prijs US \$ 3.00.

Zoals uit de titel van deze bibliografie reeds blijkt geldt het hier een aanvulling op Data Paper: Number 47 van de Cornell University, welke laatste uitgave door dezelfde schrijfster is verzorgd (zie onze aankondiging in *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* dl. 119 blz. 448).

Wat wij daar hebben opgemerkt geldt ook voor het thans verschenen werk. Dit kan zonder meer als voortreffelijk worden aangeduid. Het zal zijn weg in vakkringen ongetwijfeld vinden.

L. SLUIMERS